

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/248082,Damy-i-Kawalerowie-Krzyza-Wolnosci-i-Solidarnosci-Pawel-Perchel.html>

25.09.2026, 01:52

Damy i Kawalerowie Krzyża Wolności i Solidarności. Paweł Perchel

Centralny Przystanek Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Warszawie zaprasza na nowy program poświęcony Damom i Kawalerom Krzyża Wolności i Solidarności.

[Centralny Przystanek Historia Krzyż Wolności i Solidarności](#)

25.09.2026

Paweł Perchel, kawaler Krzyża Wolności i Solidarności, był redaktorem, drukarzem i kolporterem podziemnych pism i ulotek podziemia niepodległościowego.

W latach 1984–1989 współorganizował i działał w Grupie Młodych w Starachowicach. W latach 1984–1985 drukował i kolportował w założonym przez siebie wydawnictwie „Lud”. W okresie od 1985 do 1989 r. był autorem i drukarzem – także podczas zasadniczej służby wojskowej – ulotek kolportowanych w Starachowicach. Organizował i uczestniczył w wielu akcjach ulotkowych oraz akcjach malowania haseł. W latach 1985–1986 współtworzył wydawnictwo „Pro Kontra”. W 1986 r. był redaktorem i drukarzem podziemnego pisma „Pro Kontra”. W latach 1988–1989 był współzałożycielem i drukarzem gazetki „Nasze Sprawy”.

W marcu 1989 r. został członkiem Komitetu Założycielskiego „S” w SPPD oraz Tymczasowej Delegatury RKW w Starachowicach.

Jest współtwórcą Stowarzyszenia Wolni i Solidarni działającego w Starachowicach. Wraz z przyjaciółmi dba o zachowanie pamięci o wydarzeniach, które miały miejsce w lokalnej społeczności w okresie komunizmu i transformacji ustrojowej. Do dziś pozostaje aktywnym działaczem społecznym.

W rozmowie z red. Agnieszką Szajewską (CPH IPN) opowiada o swojej pracy drukarskiej w podziemiu oraz o misji społecznej i historycznej, którą nieprzerwanie realizuje od wielu lat.

[Emisja 25 września 2026 r. o godz. 18.00 na kanale IPNtv](#)

* * *

Bohaterami cyklu są osoby uhonorowane Krzyżem Wolności i Solidarności – świadkowie historii, którzy swoją odwagą, determinacją i niezłomną postawą współtworzyli drogę Polski do pełnej niepodległości.

Jak napisał dr Jarosław Szarek:

„Krzyż Wolności i Solidarności jest znakiem wdzięczności państwa polskiego dla osób, które swymi zmaganiem z systemem komunistycznym w latach 1956–1989 przyczyniły się do odzyskania przez Polskę niepodległości po półwieczu zniewolenia i zależności od Związku Sowieckiego.”

W kolejnych odcinkach nasi goście opowiadają o swoim życiu, działalności opozycyjnej i doświadczeniach związanych z walką przeciwko reżimowi komunistycznemu. Wspominają momenty przełomowe, osobiste wybory, sukcesy i trudności, które na trwałe wpisały się w ich biografie.

- Jak działalność opozycyjna wpłynęła na ich losy?
- Kto był dla nich autorytetem i źródłem inspiracji, a kto przeciwnikiem?
- Jak z perspektywy czasu oceniają swoją drogę i kim są dzisiaj dawni działacze opozycji antykomunistycznej?

Na te i wiele innych pytań odpowiadają rozmówcy red. Agnieszki Szajewskiej (Centralny Przystanek Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego). Dzielą się swoimi wspomnieniami, doświadczeniami i refleksjami, tworząc niezwykle cenne świadectwo najnowszej historii Polski.

[Poprzedni Strona](#)

Warszawa

Centrala

Krzyż Wolności i Solidarności

Obejrzyj